

Biotopkartering av Edre ström 2006



Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder
i ett biflöde till Skräbeån

www.m.lst.se

Natur och kultur
Birgitta Bentsson



LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Titel: Biotopkartering av Edre ström 2006

Utgiven av: Länsstyrelsen i Skåne Län

Författare: Birgitta Bengtsson

Beställningsadress: Länsstyrelsen i Skåne Län
Miljöavdelningen
205 15 MALMÖ
Tfn: 040-25 20 00
lansstyrelsen@m.lst.se

Copyright: Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källa

Upplaga: 150 ex

ISBN: 978-9185587-28-5

Layout: Länsstyrelsen i Skåne län

Tryckt: Länsstyrelsen i Skåne län

Omslagsbild: Edre ström, A-sträcka 1. Foto: Jan Pröjts

Förord

Denna rapport beskriver resultaten från biotopkarteringen av Edre ström i Kristianstads kommun, 2006. Den karterade vattendragssträckan är en del av Skräbeåns avrinningsområde där den förbinder Immeln med Filkesjön. Vatten från Immeln rinner in i Edre ström och vidare till Filkesjön samt genom hela sjösystemet ner genom Lillån innan det mynnar i Skräbeåns huvudfåra. Edre ström är utpekad som målområde inom den nationella kalkningsverksamheten. Målarter för kalkningen är mört, havsvandrande öring och bäcköring. T.ex. har den unika nedströmslekande Immelnöringen sina reproduktionslokaler i Edre ström.

Huvudsyftet med biotopkarteringen var att ge ett underlag för att kunna bedöma vilka biologiska återställningsåtgärder som är nödvändiga i vattendraget för att återfå eller stärka den fauna som försvunnit eller decimerats till följd av försurning. Genom kalkning av vattendraget ges möjlighet för utslagna arter att återkomma till området. För att detta ska vara möjligt behöver dock även andra hotfaktorer som förändrad markanvändning, vandringshinder, rensning m.m. identifieras och eventuellt åtgärdas. Denna biotopkartering ger en god översikt av Edre ström både vad det gäller restaureringsbehov och naturvärden.

Biotopkarteringar av vattendrag utgör dessutom viktiga kunskapsunderlag inom arbetet med EU:s ramdirektiv för vatten där utgångspunkten är att ”god ekologisk status” ska upprätthållas i våra sjöar och vattendrag. Resultaten beskriver bl.a. åtgärdsbehov och identifierade nyckelbiotoper och kan därmed användas för att realisera miljö kvalitetsmålet ”*Levande sjöar och vattendrag*”. Edre Ström, tillsammans med Hallsjön som mynnar på sträckan och Immeln, är utpekade som nationellt särskilt värdefullt med avseende på fisk av Fiskeriverket. Edre ström är dessutom utpekad som nationellt värdefullt vattendrag med avseende på naturvärden av Naturvårdsverket.

Fältarbetet utfördes september 2006 av Ekologgruppen i Landskrona AB på uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län. Ekologgruppen har utfört samtliga moment såsom rapportskrivning, beräkningar, kvalitetssäkring och utvärdering av materialet, med undantag av flygbildstolkningen som utfördes av Marie Eriksson på Länsstyrelsen i Skåne län. Konsulten ansvarar för innehållet i rapporten. Projektet har bekostats med medel från Naturvårdsverket inom ramen för arbetet med biologisk återställning.

Malmö januari 2007
Marie Eriksson
Miljöavdelningen
Länsstyrelsen i Skåne län

Innehållsförteckning

Förord	3
Kartor	4
Sammanfattning	5
Inledning	6
Metod och beräkningar	7
Fjärranalys och kartstudier	8
Fältkartering	8
Lagring och bearbetning av data	8
Beräkningar	8
Områdesbeskrivning	9
Resultat	10
Strandbiotop	10
Vattenbiotop	11
Strukturelement	16
Nyckelbiotoper	17
Vandringshinder	18
Diken	19
Åtgärder	19
Bilagor	20
Bilaga 1: Ordlista	20
Bilaga 2: Nyckelbiotoper i Edre ström, vattenbiotopen	21
Bilaga 3: Tillrinnande vattendrag och diken till Edre ström	21
Kartor	
Bilaga 4: Strandbiotoper vid Edre ström	
Bilaga 5: Nyckelbiotoper, skuggning, skyddszon, dominerande bottensubstrat i Edre ström	
Bilaga 6: Numrering enligt protokoll A, vattenhastighet, vandringshinder och rensning i Edre ström	
Bilaga 7: Öringbiotoper och vandringshinder i Edre ström	

Sammanfattning

En biotopkartering av Edre ström i Skräbeåns vattensystem, gjordes under hösten 2006. Området hade tidigare flygbildstolkats och fältkarteringen genomfördes från startpunkten vid Filkesjön strand till slutpunkten vid Immelns utlopp, en sträcka på ca 800 m.

Resultaten visar att Edre ströms omgivning i en zon 30-200 m från vattendraget består av barrskog, blandskog och lövskog i relativt likstora andelar, medan andelen lövskog dominerar närmare vattendraget (0-30 m).

Medelbredden av vattendraget var mestadels mellan 5-20 m, medan det vanligaste medeldjupet var 0,25-0,5 m. Vattnet var lugnflytande på ca hälften av den karterade sträckan och strömmande på resten. Botten bestod mestadels av sten. Andra förekommande substrat var block, grovdetritus, grus och häll. Vegetationen i vattnet täckte vanligtvis 5-50 % av vattenytan, som till större delen var bra skuggad. Det fanns en liten förekomst av död ved på halva vattendragssträckan. Vattendraget var kraftigt påverkat av rensning.

För öring fanns det tämligen bra lekområden på en femtedel av sträckan och tillgången på uppväxtområde samt ståndplatser var mycket bra till möjliga i Edre ström. Två vandringshinder noterades, båda passerbara för öring och partiellt passerbara för mört.

I de södra delarna av Edre ström, innan inloppet i Filkesjön fanns livsmiljöer med speciellt höga naturvärden, så kallade nyckelbiotoper.



Figur 1. Edre ström, börjar vid Immelns utlopp (fotot till vänster) och rinner ut i Filkesjön (fotot till höger). Foto. Jan Pröjts.

Inledning

Ekologgruppen har av Länsstyrelsen i Skåne län, fått uppdraget att biotopkartera Ekeshultsån, Edre ström och Ulvshultsbäcken under hösten 2006 inom ramen för biologisk återställning, ingående i kalkningsverksamheten. Biotopkarteringen ska bland annat utgöra ett underlag för bedömning av biologiska återställningsåtgärder och ger dessutom en bild av vilka naturvärden som finns i området.

Edre ström dokumenterades enligt metodiken ”Biotopkartering - vattendrag, metodik för kartering av biotoper i och i anslutning till vattendrag” (Halldén m.fl. 2002). Metodiken är framtagen av Länsstyrelsen i Jönköping och syftar till att på ett standardiserat sätt karakterisera ett vattendrag och beskriva vilka naturvärden och hot som finns i vattendraget och i dess närhet.

Flygbildstolkning, förarbete och digitalisering av närmiljön och omgivningen utfördes av Marie Eriksson på Länsstyrelsen i Skåne län. Fältarbetet genomfördes under slutet av september 2006 av Ekologgruppen i Landskrona AB. Beräkningar, digitalisering, GIS-hantering samt rapportskrivning och kvalitetssäkring av materialet har också utförts av Ekologgruppen i Landskrona AB. Rapportmallen ”Biotopkartering av Bivarödsån 2003” tillhandahållen av länsstyrelsen har använts. Fältkarteringen utfördes av Birgitta Bengtsson (strandbiotoper) och Jan Pröjts (vattenbiotoper). En kvalitetssäkring har gjorts av Torbjörn Davidsson, digitalisering och GIS-läggning av Bengt Wedding samt sammanställning av Birgitta Bengtsson.

Biotopkartering är ett användbart verktyg inom miljöövervakning och samhällsplanering. Syftet är framför allt att:

- Beskriva och kvantifiera vattendragens biotoper
- Beskriva och kvantifiera strandzonens biotoper
- Beskriva och kvantifiera påverkan och naturlighet
- Lokalisera och dokumentera vandringshinder för fisk
- Ge underlag för att kunna lokalisera värdefulla vattendragsbiotoper och potentiella nyckelbiotoper

Biotopkarteringsmaterialet kan användas som underlag till:

- Naturvärdesbedömningar
- Bedömning av påverkan och behov av åtgärder

Metod och beräkningar

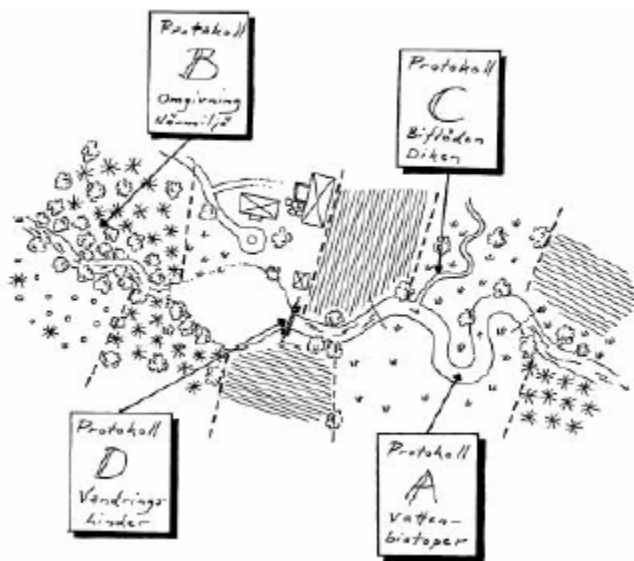
Metodik för biotopkartering följer en modell i fyra steg, beskriven av Halldén m.fl. 2002 i "Biotopkartering – vattendrag, länsstyrelsen i Jönköpings län (meddelande 2002:55). De fyra stegen beskrivs i rapporten enligt nedan:

Steg 1: Befintligt kartmaterial studeras och en flygbildstolkning genomförs. Landmiljöerna kan avgränsas och till viss del beskrivas med hjälp av (IR) flygbilder. Det ger en stor tidsvinst om så mycket som möjligt kan förberedas inomhus före fältarbetet.

Steg 2 Vattendraget fotvandras i sin helhet, nedifrån och upp. I karteringsprotokollen och på ekonomiska kartblad i skala 1:10 000 noteras uppgifter om vattenbiotoper, landbiotoper, diken och tillrinnande vattendrag, vandringshinder (samt vägpassager).

Steg 3: Insamlad data matas in och bearbetas i en databas utvecklad exempelvis i programmet Access. I denna finns färdiga applikationer för beräkning och sammanställning av resultatet. Det finns även applikationer för uttag.

Steg 4: Om digitaliseringsmöjligheter finns är det lämpligt att skapa geografiska objekt av karteringsresultatet. Till de olika objekten kopplas attributdata som hämtas direkt från databasen.



Figur 2. Metodik vid biotopkartering. Fyra olika protokoll fylls i under fältarbetet (Från Halldén m.fl. 2002).

Fjärranalys och kartstudier

Området flygbildstolkades 1998 av Marie Eriksson på Länsstyrelsen i Skåne län. Vid denna studie analyserades markanvändningen med hjälp av satellitdata och vattendragets omgivning och närmiljö sträckavgränsades utifrån IR-foton tagna 1984. Störst hänsyn vid avgränsningen togs till förändringar av markanvändningen i närmiljön men även stora förändringar i omgivningen föranledde sträckavgränsning.

Fältkartering

Fältkarteringen i Edre ström påbörjades med start vid Filkesjöns strand (X:6241645, Y:1413126) och sträckan vandrades till slutpunkten vid Immelns utlopp (X:6241781, Y:1412501). Karteringen i fält utfördes av Ekologgruppen AB den 27 september 2006. Markanvändning, sträckavgränsning av vattenbiotopen, diken, vandringshinder m.m. noterades kontinuerligt på utdraget ortofoto och dessa noteringar renritades i efterhand på utdrag av ekonomiska kartan. Vattenanknutna nyckelbiotoper noterades på protokoll A. Kriterier för klassificering av vattenanknutna nyckelbiotoper följer Nyckelbiotoper i rinnande vatten, Liliegren m.fl. 1996, Länsstyrelsen Jönköpings län meddelande 96:34. Den totala karterade strandlängden har beräknats till 1,6 km. Vattendragets längd är halva strandlängden och därmed 0,78 km.

Vid fältkarteringen följdes de sträckavgränsningar för omgivningen och närmiljön som hade gjorts vid flygbildstolkningen till största delen. Vissa avgränsningar ändrades i fält. Även numreringen från flygbildstolkningen ändrades i vissa fall på protokoll B. Fältkarteringen fotodokumenterades kontinuerligt.

Lagring och bearbetning av data

Allt material från protokollen fördes in i en skräddarsydd Excel-databas (framtagen av Länsstyrelsen i Jönköpings län). Dessa data kopplades till ett digitaliserat kartmaterial där numrering av sträckor och sträckavgränsningar för omgivning, närmiljö och vattenbiotop fördes in. Längd på de olika sträckorna och koordinater för olika strukturelement togs fram med hjälp av GIS-verktyg (MapInfo 8.5). Fotomaterial från karteringen levererades digitalt tillsammans med en fotolista i excel till Länsstyrelsens bilddatabas.

Beräkningar

Beräkningarna är utförda i Excel-databasen och i MapInfo. Diagram och tabeller är framtagna i Excelmallar utformade av Marie Eriksson på Länsstyrelsen i Skåne län. De parametrar som är bedömda i strandmiljön och i vattenbiotopen presenteras vanligen som andel (%) av den totala vattendragssträckan.

Vid flertalet bedömningar i biotopkarteringen används en fyrgradig skala (0-3). Denna skala anger antingen täckningen (omfattningen) av något (0=saknas eller obetydlig, 1=<5 %, 2=5-50 % och 3=>50 % t.ex. utbredningen av ett visst markslag) eller graden av något såsom t.ex. lämplighet av öringbiotop eller bredd på skyddszon.

Markanvändning i omgivning och närmiljö samt strömförhållande presenteras vanligen som fördelningen mellan olika dominerande företeelser t.ex. andelar av vattendraget där strömmande vatten respektive lugnflytande vatten dominerar. En företeelse anses dominera om den utgör mer än 50 % av sträckan d.v.s. klass 3. Andra resultat presenteras som fördelningen mellan de olika klasserna (0-3) i andelar (%) av den totala sträckan eller totala ytan (öringbiotoper). Skuggning, förekomst av död ved, lopp, rensning, vattennära zon, buskskikt, förekomsten av öringbiotoper samt skyddszoner presenteras på detta sätt.

För vissa kriterier förekommer det sällan en dominerande fraktion t.ex. bottensubstrat och vattenväxter. I dessa fall presenteras istället ett så kallat ***längdviktat medelvärde***. Det längdviktade medelvärdet anger summan av alla längder med klass 1 + 2*(summan av alla längder med klass 2) + 3*(summan av alla längder med klass 3) delat med vattendragets totala längd. Sammansättningen av bottensubstratet och strömförhållanden presenteras på detta sätt.

Områdesbeskrivning

Edre ström är ett litet vattendrag i nordöstra Skåne som förbinder Immeln (inlopp i Immeln vid koordinaterna (X:6241781, Y:1412501) och Filkesjön (utlopp från Filkesjön vid koordinaterna (X:6241645, Y:1413126). Sträckan är 600-700 m fågelvägen eller ca 1 km om man färdas till fots. Edre ström tillhör Skräbeåns avrinningsområde som är 1006 km² stort. Utloppet i Östersjön är beläget i de norra delarna på Skånes östkust. I Skräbeåns avrinningsområde ligger förutom Immeln och Filkesjön även Ivösjön. Immeln har en areal på 22,25 km², har ett medeldjup på 7,2 m (maxdjup på 28,0 m) och en volym på ca 160 000 000 m³. Filkesjön är 1,76 km² stor och ligger öster om Immeln.



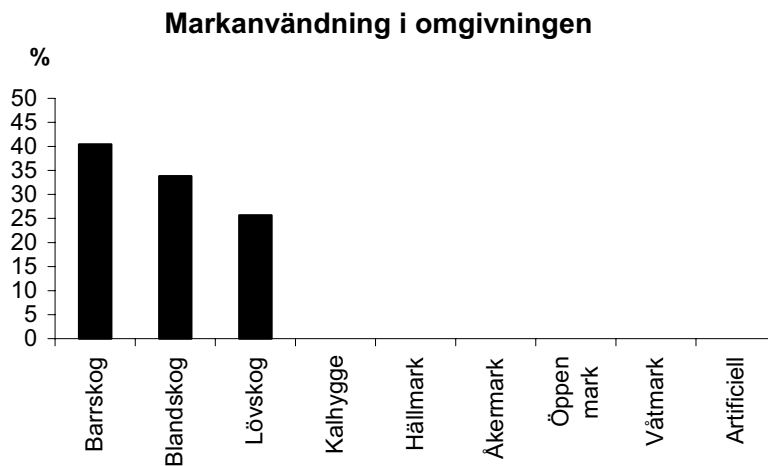
Figur 3. Rest av kvarn i Edre ström, A-sträcka 1. Foto. Birgitta Bengtsson.

Resultat

Strandbiotop

Omgivning (30-200 m från vattendraget)

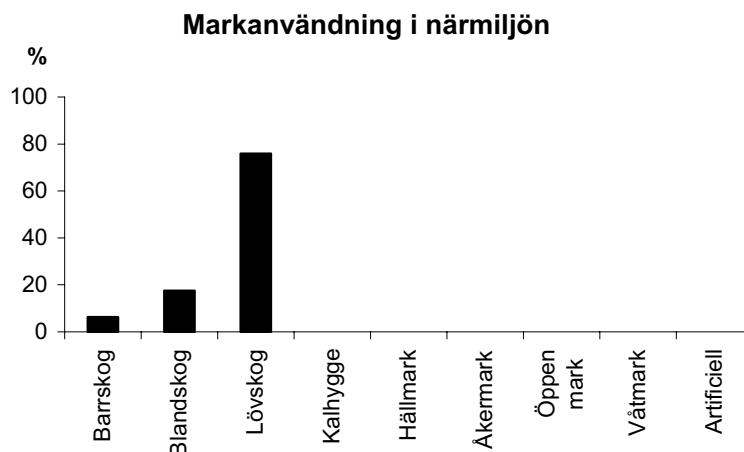
Edre ström omges av barrskog (40%), blandskog (34%) och lövskog (26%). Mest lövskog fanns i de västra delarna, närmast Immeln.



Figur 4. Markanvändning i omgivningen (30-200 m). Dominerande markanvändning (klass 3) angivet i procent av den totala karterade längden.

Närmiljö (0-30 m från vattendraget)

Tre fjärdedelar av zonen upp till 30 m från vattendraget utgjordes av lövskog. Vissa inslag av barrskog fanns framför allt söder om vattendraget, mellan Filkesjön och vägen mot Vilshult, men även på den norra sidan på samma åsträcka fanns partier med inslag av barrskog. Väster om vägen och mot Immeln var lövskog dominerade. Barrskogen bestod av gran, medan de vanligaste trädslagen i lövskogen var bok och björk.



Figur 5. Markanvändning i omgivningen (30-200 m). Dominerande markanvändning (klass 3) angivet i procent av den totala karterade längden.

Skyddszoner

På en sträcka växte granskogen ända ner till vattendraget. Där fanns en smal skyddszon (3-10 m). Skyddszonen utgjordes av övrig lövskog (bok, björk) som inte var gammelskog, men inte heller produktionsskog.

Vattennära zon

Med den vattennära zonen menas det område närmast ån, som svämmas över vid höglödessituationer. I Edre ström noterades vattennära zoner på den östra sidan, närmast Filkesjön och på den norra sidan mellan vägen mot Vilshult och Filkesjön. Översvänningsområdena var små (3-10 m). Öster om vägen och mot Immeln fanns inga möjligheter för vattendraget att svämma över, då det var invallat.

Buskskikt

Förekomsten av buskskikt, som förekommer i flerskiktad skog, var sparsam till måttlig längs Edre ström.

Skuggning längs vattendraget

Tre fjärdedelar av vattendraget bedömdes ha skuggande vegetation enligt klass 2 (5-50 %) och en fjärdedel med klass 3 (50-100 %). Skuggningen är således relativt god, då inga partier med dålig eller obefintlig skuggning (klass 1 och 0) noterades.

Vattenbiotop

Bredd, djup

Medelbredden av vattendraget varierade mestadels mellan 5 och 20 m (på 70 % av sträckan). Den minsta bredden som noterades var 3 m och den största 40 m. Medeldjupet i Edre ström var 0,25-0,5 m på 46 % av sträckan. Det största djupet som noterades var 1,5 m.

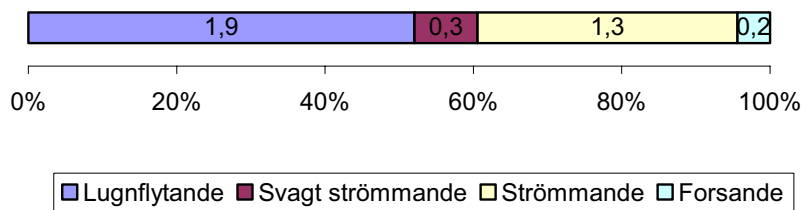
Tabell 1. Medelbredd och medeldjup i Edre ström, uttryckt i procent av den totala vattendragslängden

Bredd (m)	Andel av vattendraget (%)	Djup (m)	Andel av vattendraget (%)
0 till ≤1	0	0 till ≤0,25	22
>1 till ≤2	0	>0,25 till ≤0,5	46
>2 till ≤3	0	>0,5 till ≤1,0	32
>3 till ≤4	0	>1,0	0
>4 till ≤5	9		
>5 till ≤10	35		
>10 till ≤20	36		
>20	19		

Strömförhållanden

Lite drygt hälften av vattendragsslängden var lugnflytande, medan resten var strömmande. Det fanns också partier med svagt strömmande och forsande vatten, men inte i så stor utsträckning. Mestadels var åfåran rak (86 %). I övrigt var vattendraget ringlande.

Strömförhållanden (längdviktat)

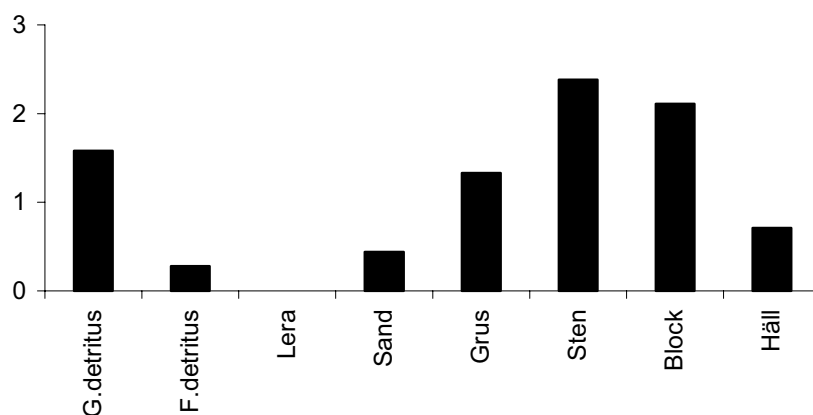


Figur 6. Strömförhållanden, uttryckt som längdviktade medelvärden.

Bottensubstrat

Det dominerande botten substratet i Edre ström var sten. Andra vanliga fraktioner var block, grovdetritus, grus och håll. Findetritus och sand förekom mera sparsamt, medan lera helt saknades. Vattendraget har genom stora förekomster av steniga och blockrika partier bl.a. bra resurser för fisk och bottenfauna.

Bottenmaterial (längdviktat)

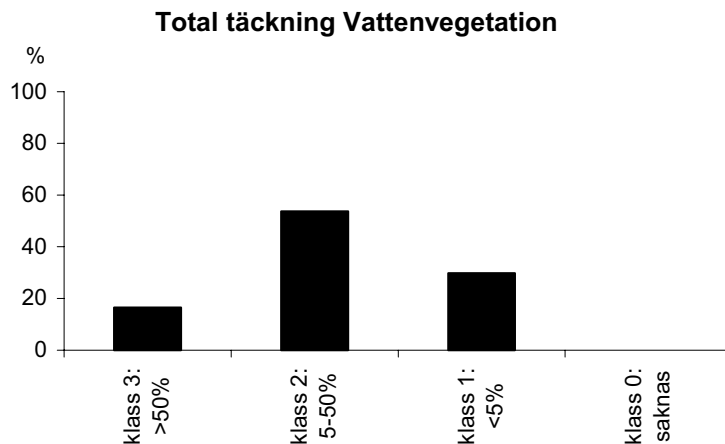


Figur 7. Fördelning av olika botten substrat i Edre ström. De olika fraktionerna är uttryckta som längdviktade medelvärden.

Vattenvegetation

Den mest förekommande växtarten som noterades i vattendraget var näckmossa (*Fontinalis sp*). Andra växter som noterades var olika starrarter, vass, kaveldun och vit näckros.

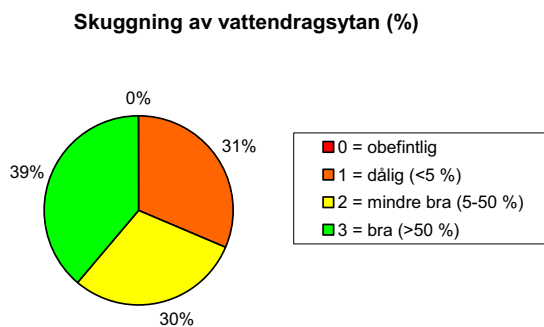
Täckningsgraden av vattenvegetationen var mestadels mellan 5 och 50 %. Mycket vegetation i vattnet (> 50 %) noterades nära sjöarna (Filkesjön i öster och Immeln i väster), medan vegetationen var sparsam (< 5 %) på delar av sträckan mellan Immeln och vägen mot Vilshult. Ingen av de karterade delsträckorna saknade helt vattenvegetation.



Figur 8. Täckningsgraden av vattenvegetation i Edre ström. Täckningsgraden har angivits för varje delsträcka och anges här i klasser uttryckt i procent av den totala sträckan.

Skuggning av vattenytan

I Edre stöm var större delen av vattenytan bra skuggad (39 %). En skuggning mellan 5-50 % (mindre bra) registrerades på 30 % av vattendragslängden och dålig skuggning (< 5 %) på lika stor del. På ingen delsträcka var skuggningen obefintlig.



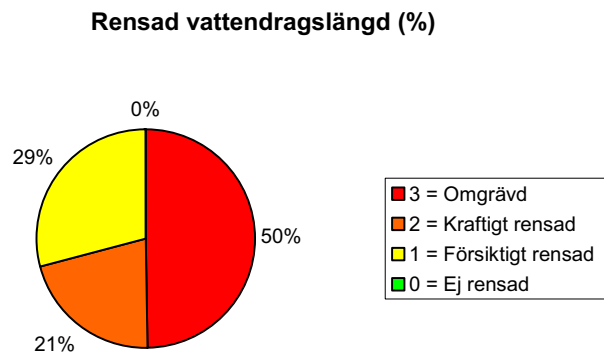
Figur 9. Skuggningen av vattenytan angivet som procent av den totala karterade åsträckan.

Död ved

Förekomsten av död ved i vattendraget är viktig bl a för fisk då tillgången på ståndplatser ökar. I Edre ström var antalet döda nedfallna träd i vattnet litet. På drygt hälften (63 %) av vattendragssträckan fanns en liten förekomst (< 6 stockar/100 m) medan den andra hälften saknade död ved.

Rensning

Edre ström är kraftigt påverkad av rensning. Hälften av vattendragslängden var omgrävd, 20 % var kraftigt rensad och 30 % försiktigt rensad. Ingen delsträcka bedömdes som ej rensad.



Figur 10. Andel rensad vattendragslängd i Edre Ström.

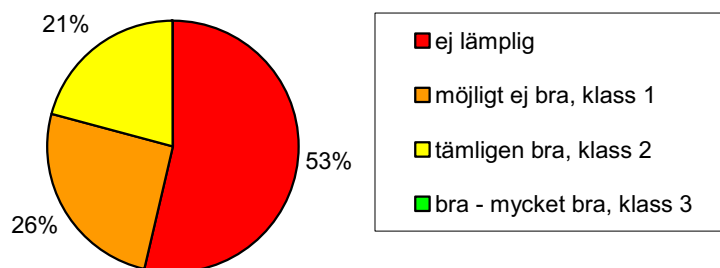
Öringbiotoper

När det gäller öringbiotoper i Edre ström, fanns det inga riktigt bra lekområden (klass 3), men 21 % av den karterade vattendragsytan bedömdes vara tämligen bra (klass 2) och 26 % möjliga (klass 1). Som uppväxtområde fanns bra potential för öringen i Edre ström, då 16 % av ytan klassades som mycket bra, 16 % som bra och 40 % som möjliga. Tillgången på ståndplatser var också god och fördelningen likartad den för uppväxtområden.

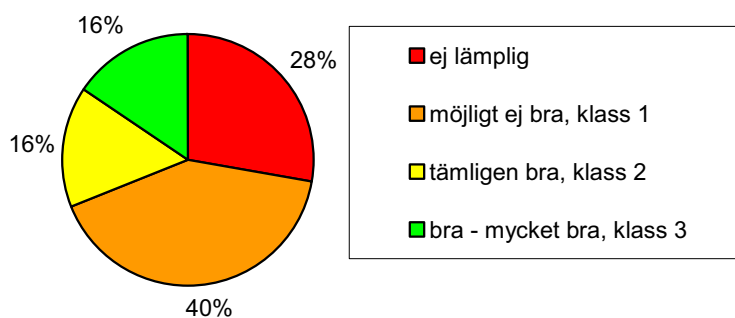


Figur 11. Unga öringar, (mindre än ett år gamla). Foto: Birgitta Bengtsson.

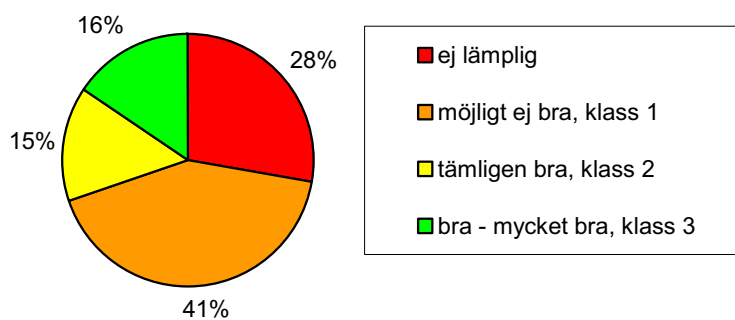
Lekområden för öring (% av yta)



Uppväxtområden för öring (% av yta)



Ståndplats för öring (% av yta)



Figur 12. Öringbiotoper. Lekområden, uppväxtområden och ståndplatser uttryckt som procent yta av vattendragets totala yta.

Strukturelement

Exempel på strukturelement är vattenuttag, korsande vägar eller nyckelbiotoper (redovisas separat nedan). I Edre ström finns strukturelement på flera ställen, t ex kvarnruiner, stenbroar och murar, som vittnar om att vattendraget och dess närmaste omgivning har varit utnyttjat under lång tid. Landsvägen passerar ån vid Brotorpet. Vid Immelns utlopp är ån kanaliserad.

Tabell 2. Antalet av de olika strukturelementen i Edre ström

Strukturelement	Antal	Strukturelement	Antal
Avloppsrör	0	Kvill	2
Vattenuttag	0	Delta	0
Korsande väg	2	Brink	0
Nacke	3	Källa	0
Hölja	0	Stenbro	1
Sjöutlopp	1	Dammbyggnad	4
Sjöinlopp	1	Annan stensättning	8
Sammanflöde	1	Annan dammrest	0
Korvsjö	0	Annat	3



Figur 13. Strukturelement, stenbro över Edre ström på A-sträcka 4. Foto: Jan Pröjts.

Nyckelbiotoper

En nyckelbiotop är en livsmiljö som har speciellt höga naturvärden. Generellt sett är Edre ström trots sina värden ett tämligen påverkat vattendrag, beroende på rensade partier med dämning och kanalisering. De nedersta delarna av Edre ström innan inloppet i Filkesjön, är egentligen de enda tydliga nyckelbiotoperna på hela sträckan, med en äldre kvarn och ett kvillområde med mycket block (se fig. 14). Dessa nyckelbiotoper tillhör A-sträckorna 1 och 2. Även inloppet till Filkesjön, vilket ingår i sträcka 1 är en nyckelbiotop. Stenbron längre uppströms kan mer betecknas som strukturelement, men ingår också som nyckelbiotop.

Den sammanlagda sträckan av nyckelbiotoper i Edre ström är 85 m, vilket är 11 % av den totala sträckan.



Figur 14. Nyckelbiotop, blockigt kvillområde, A-sträcka 1. Foto: Jan Pröjts.

Vandringshinder

Det fanns två vandringshinder i Edre ström. Det nedersta låg vid kvarnen innan utloppet i Filkesjön mellan sträckorna 1 och 2. Troligen är det bara ett hinder under vissa omständigheter (vid lågt vattenstånd). Det övre hindret vid Brotorpet uppströms landsvägen bestod av ett äldre dämme med tre utskov (se fig. 15). Vid besöket var en lucka öppen med god passage för fisk. Uppströms dämnet var ån lugnflytande och kanaliserad.

Tabell 3. Vandringshinder i Edre ström. Fältnummer hänvisar till kartan i bilaga 6. Ett partiellt hinder är passerbart vid högt flöde.

vh Fältnr	Lokal	X-koord	Y-koord	Typ av hinder	Total fallhöjd	För mört	För öring	Möjligheter
1	Edre ström	6241660	1413100	kvarn	1,0 m	partiellt	passerbart	fiskväg
2	Edre ström	6241730	1412680	dämme	0,4 m	partiellt	passerbart	fiskväg



Figur 15. Det övre vandringshindret vid Edre ström (vh 2). Foto: Jan Pröjts.

Diken

Hallsjön sammanflödar med Edre ström i ett sankt parti strax öster om vägen. I övrigt noterades inga tillkommande diken under biotopkarteringen i Edre ström.

Åtgärder

Inga åtgärder föreslås i Edre ström. Vandringshinderna är till största delen passerbara för vandrande fisk och nyckelbiotoperna i den nedre delen av vattendraget kräver inga åtgärder. De antropogena strukturelementen, såsom stenbroar och kvarnruiner, vittnar om mänsklig påverkan under tidigare epoker, och bör bevaras i nuvarande skick. Eventuellt kan man tänka sig en försiktig framröjning efterhand som dessa miljöer växer igen.

Bilagor

Bilaga 1: Ordlista

Artificiell mark: Omfattar tätort, bebyggelse, park, gräsmatta, golfbanor, industrier etc.

Biotop: Område/plats där växter eller djur lever. Yttre förutsättningar styr lämpligheten av biotopen t.ex. skuggning, vattenhastighet mm.

Bottensubstrat: Bottenmaterialet i t.ex. en bäck. Hit hör bl.a. lera, sand, grus, sten eller findetritus.

Findetritus: Fint organiskt material, t.ex. lövresten, mer eller mindre nedbrutet med en partikelstorlek mindre än 1 mm.

Grovdetritus: Grovt organiskt material

Habitat: I princip samma sak som biotop.

Klass 3: Om förekomsten utgör 50 % eller mer av sträckan.

Kvillområde: Område där vattendraget delar upp sig i flera olika fåror som sen rinner samman igen. Dessa områden har ofta hög biologisk mångfald.

Lekbottnar: Bottnar i strömmande vattendrag med grus och sten, lämplig för parningslek för t.ex. öring.

Nacke/hölja: Nacke utgör ett kort avsnitt med strömmande vatten på en sträcka med i övrigt homogena strömförhållanden (t.ex. lugntflytande vatten). Hölja är det lugntflytande avsnittet mellan två nackar.

Nyckelbiotoper: Speciellt skyddsvärda biotoper som utgör avgränsade livsmiljöer med avgörande betydelse för sällsynt flora eller fauna. Definieras i Liliegren m.fl. (1996).

Närmiljö: Det område som finns 0 till 30 meter vinkelrätt från vattendraget.

Omgivning: Det område som finns på 30 till 200 meters avstånd från vattendraget.

Ortofoto: Flygbild som via matematiska modeller har anpassats till en kartprojektion.

Skyddszon: Kan även kallas kantzon, buffertzonen mm. Är vanligen en zon med flerskiktad vegetation som lämnas längs vattendrag vid avverkning eller vid åkerbruk.

Strukturelement: Saker i och i närheten av vattendraget som kan ha påverkat eller påverkar vattendraget. T.ex. vattenuttag, korsande väg eller stenmur.

Sträcka: En avgränsad del av vattendraget (A-sträcka), närmiljön eller omgivningen (B-sträcka) som bedöms som en enhet.

Sträckavgränsning: Där en ny sträcka börjar ritas en sträckavgränsning ut på kartan.

Ståndplatser: Gömslen för fisk, t.ex. under grenar och mellan stenar.

Vattennära zon: Det område som översvämmas vid högflödessituationer och som påtagligt påverkas och påverkas av vattendraget.

Öppen mark: Öppen mark i odlingslandskapet. Utgörs vanligen av hed, äng eller hage. Krontäckningen är <30 %.

Bilaga 2: Nyckelbiotoper i Edre ström, vattenbiotopen

Sträckans nummer hänvisar till protokoll A.

Sträcka nr	Beskrivning
1	Fint kvillområde med sjöinlopp
2	Fint kvillområde uppströms gammal kvarn

Bilaga 3: Tillrinnande vattendrag och diken till Edre ström

Inga tillrinnande vattendrag eller diken noterades under fältkarteringen av Edre ström.

Bilaga 4: STRANDBIOTOPER vid Edre ström

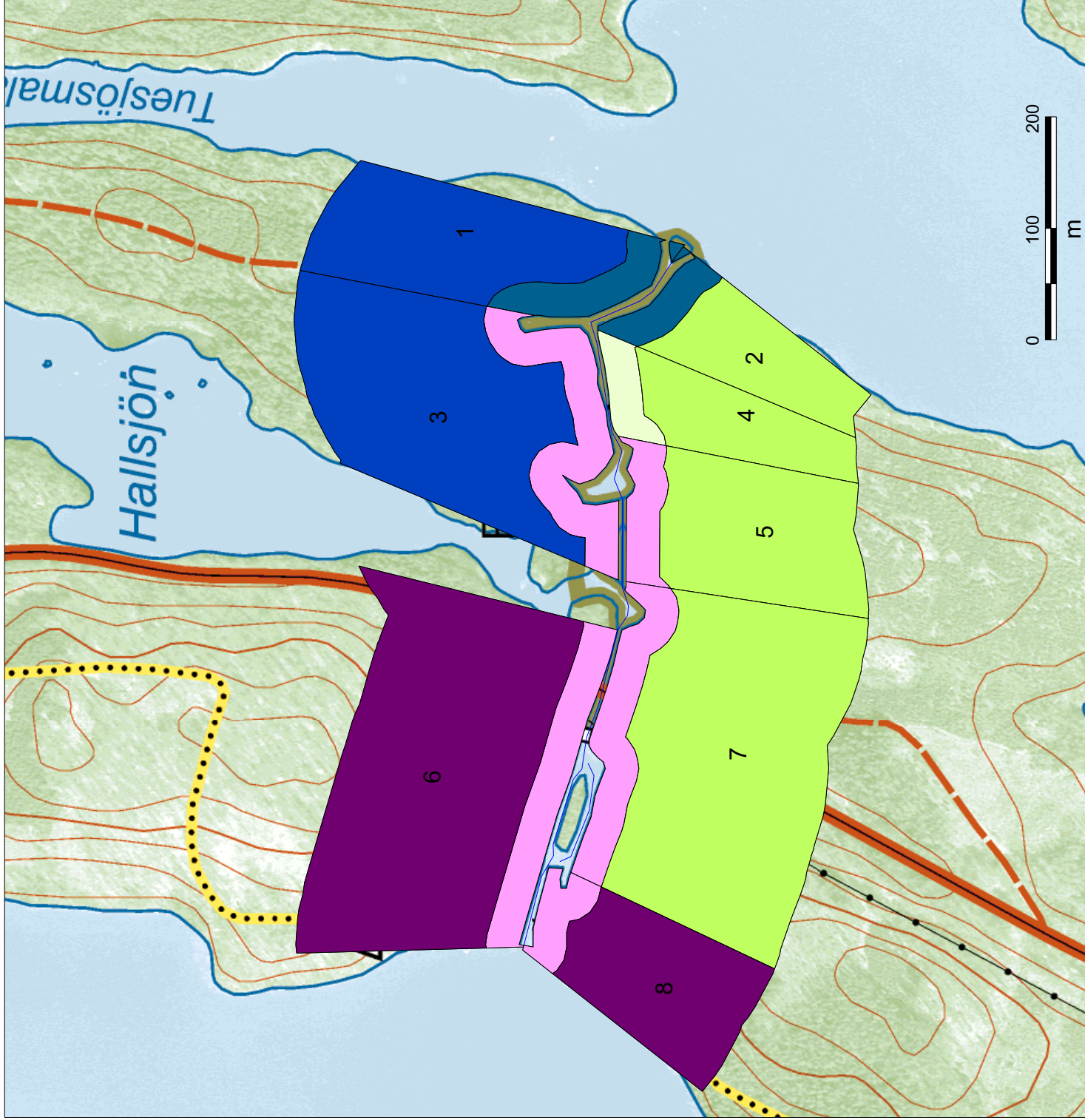
Dominerande markanvändning (klass 3) i
omgivning och närmiljö (30-200 m respektive
0-30 m på var sida om vattendraget)
Numrering enligt protokoll B

Omgivning

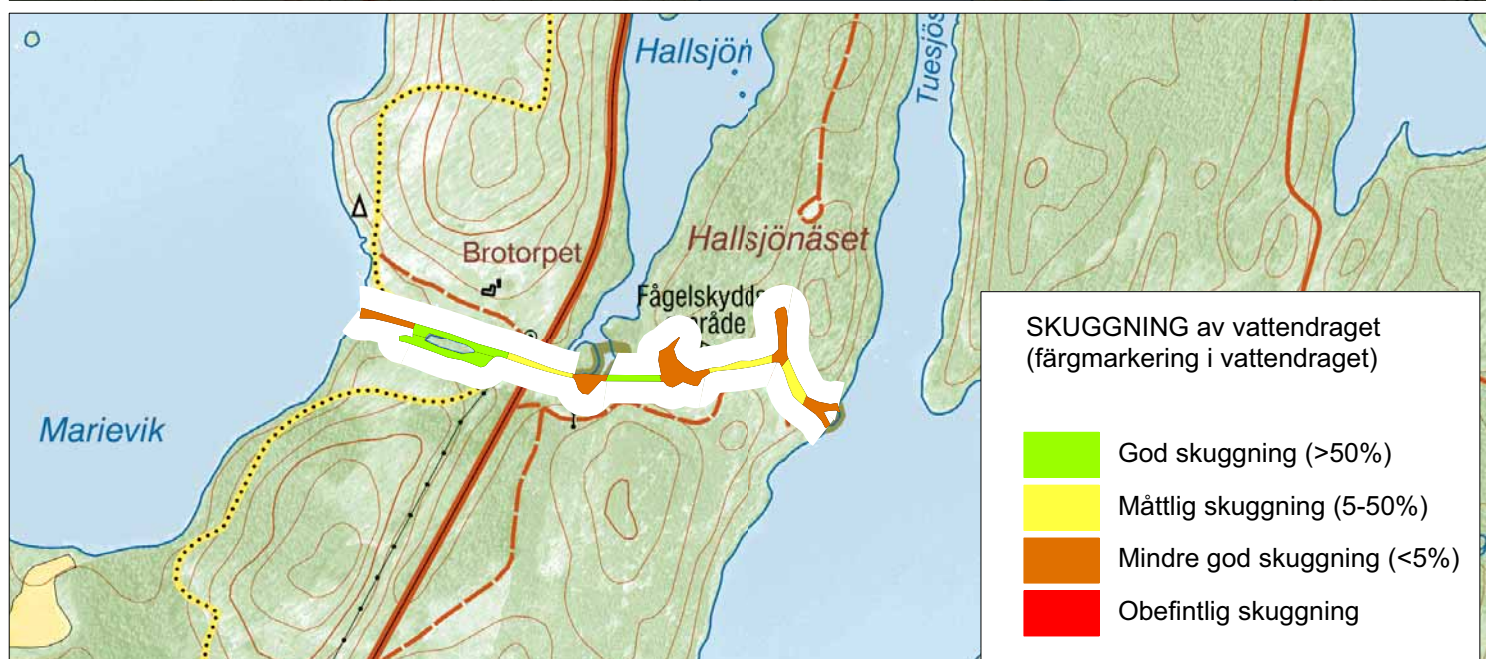
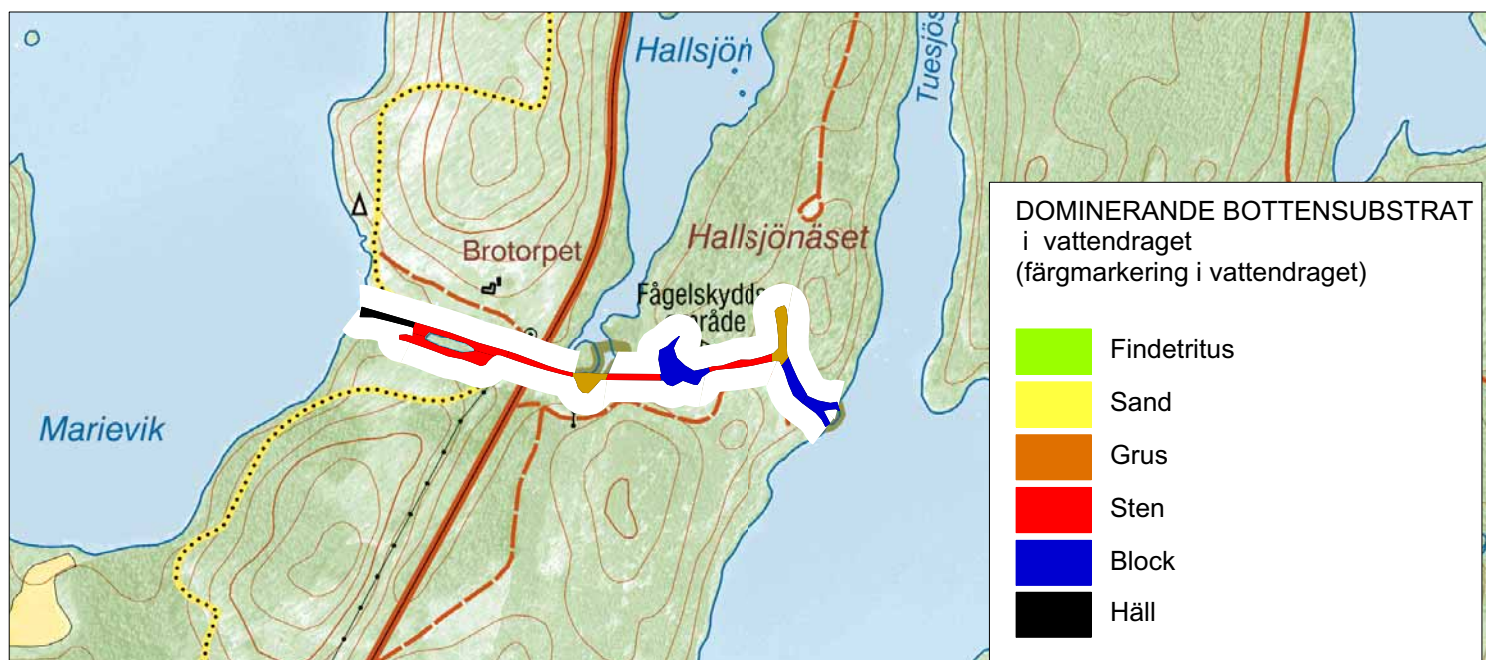
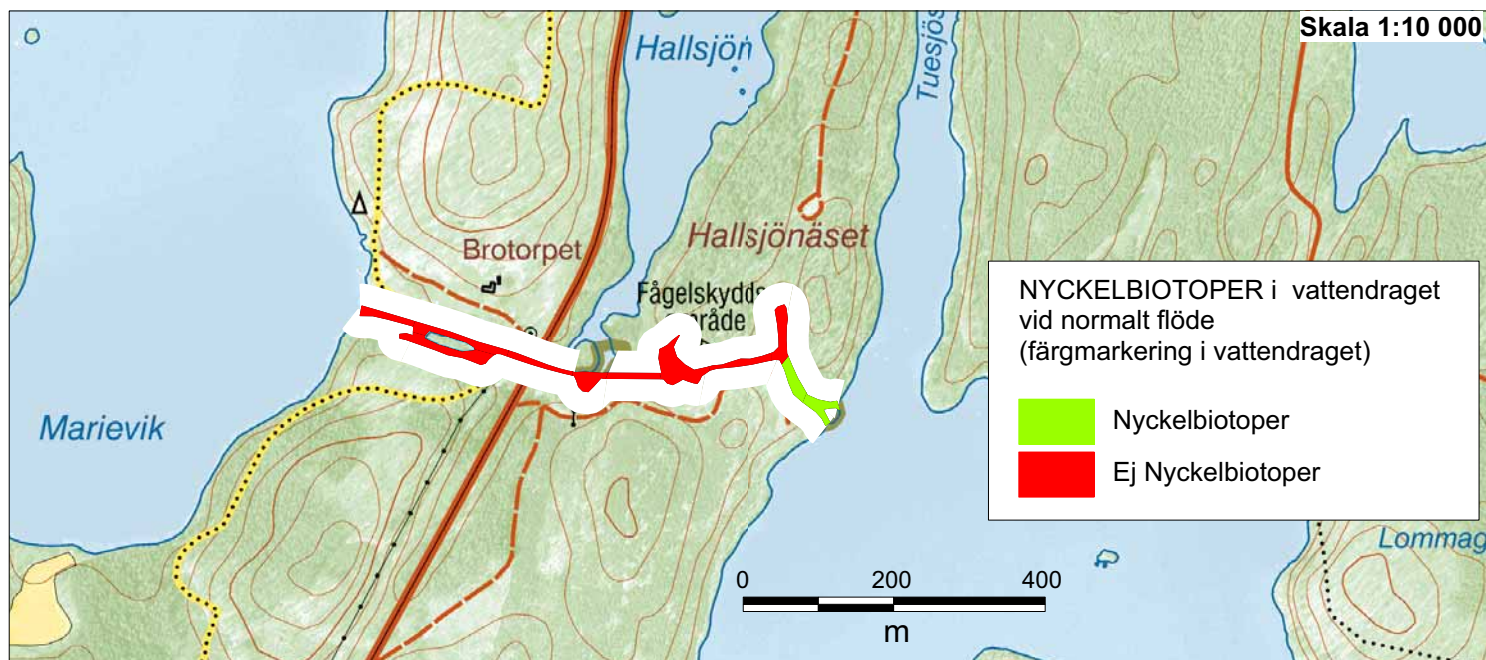
Artificiell mark
Barrskog
Blandskog
Kalhygge
Lövskog
Våtmark
Åkermark
Öppen mark

Närmiljö

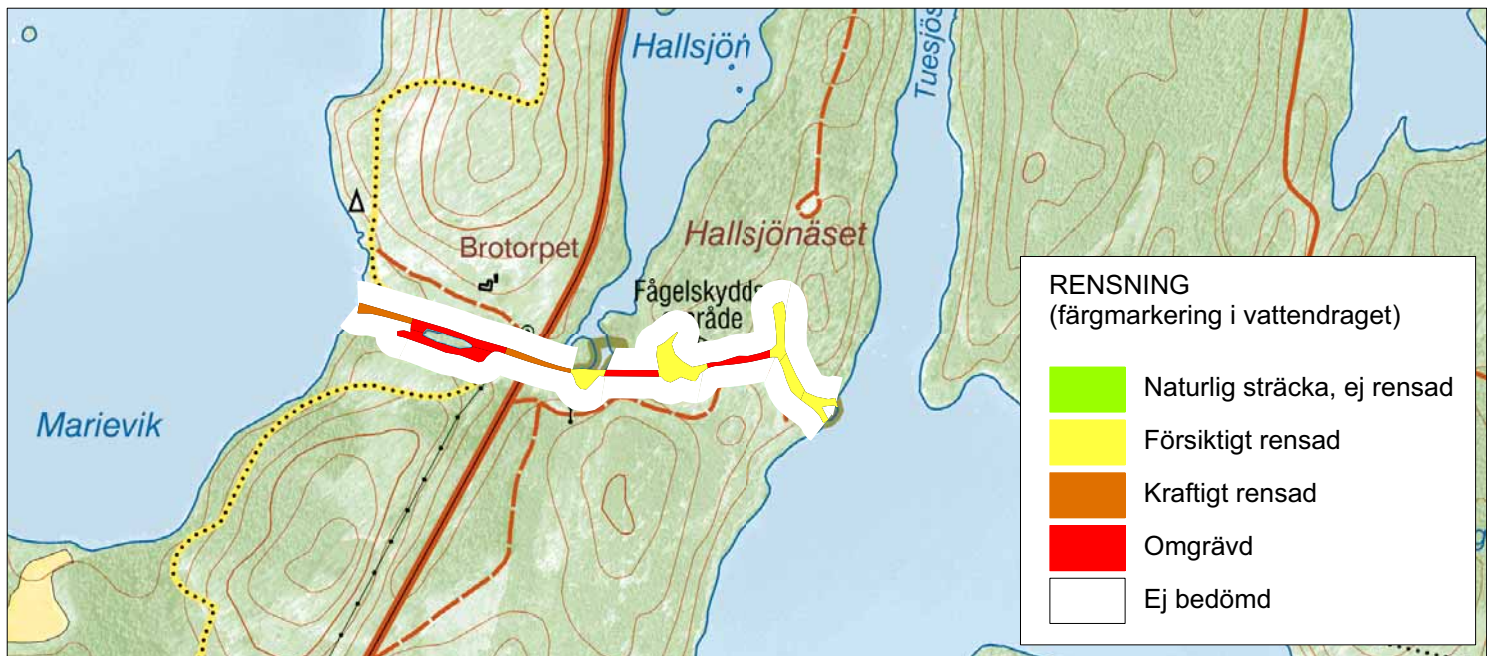
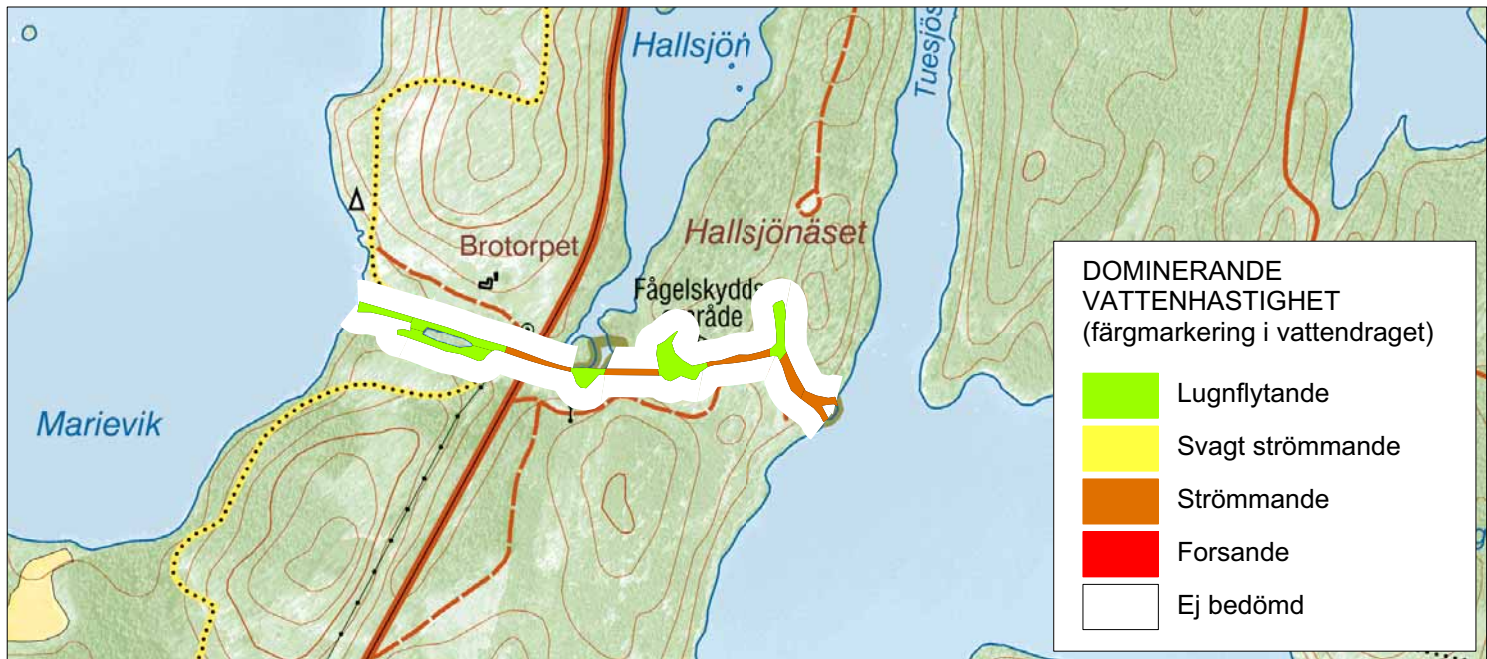
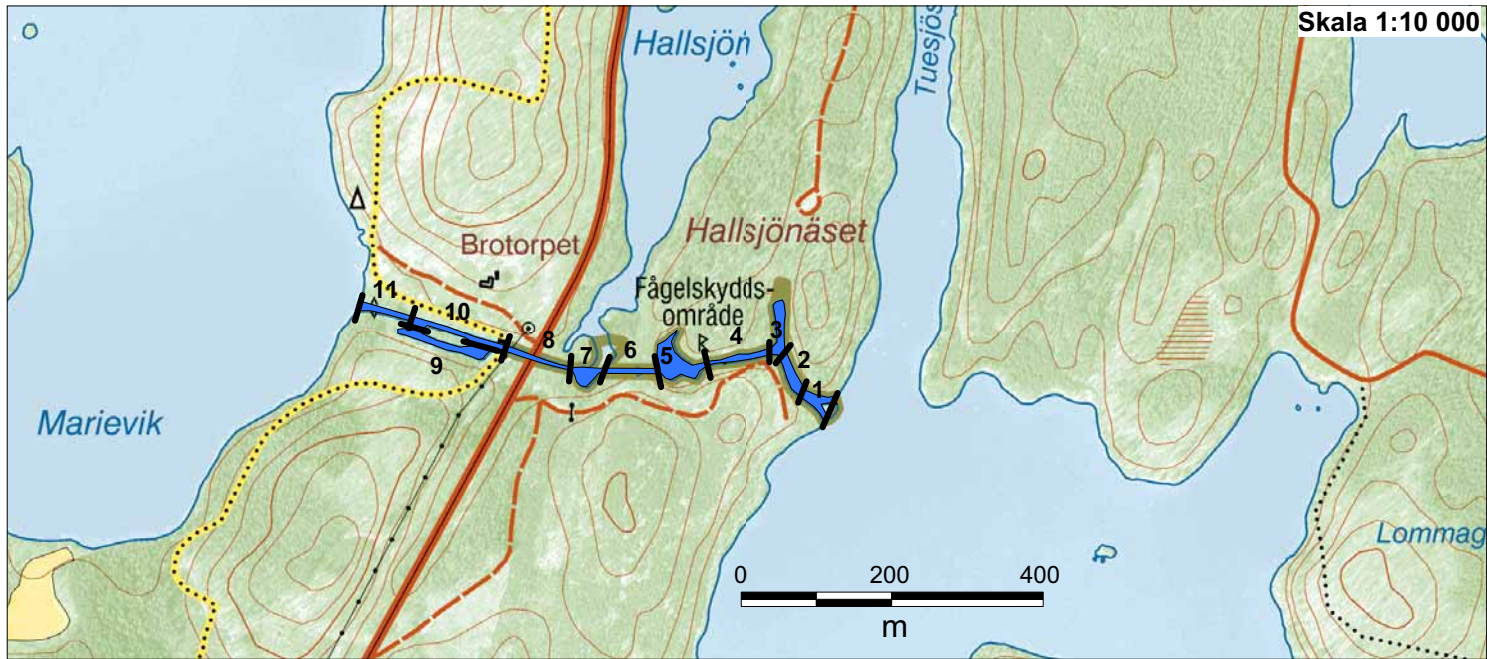
Tomtmark
Barrskog-äldre produktionskog
Barrskog- yngre produktionskog
Barrskog-ungskog
Blandskog-äldre produktionskog
Kalhygge
Lövskog-äldre produktionskog
Lövskog-övrig skog
Öppen, hävdad våtmark
Öppen, ej hävdad våtmark
Trädbevuxen våtmark
Åkermark i bruk
Hävdad öppen mark
Igenväxande öppen mark



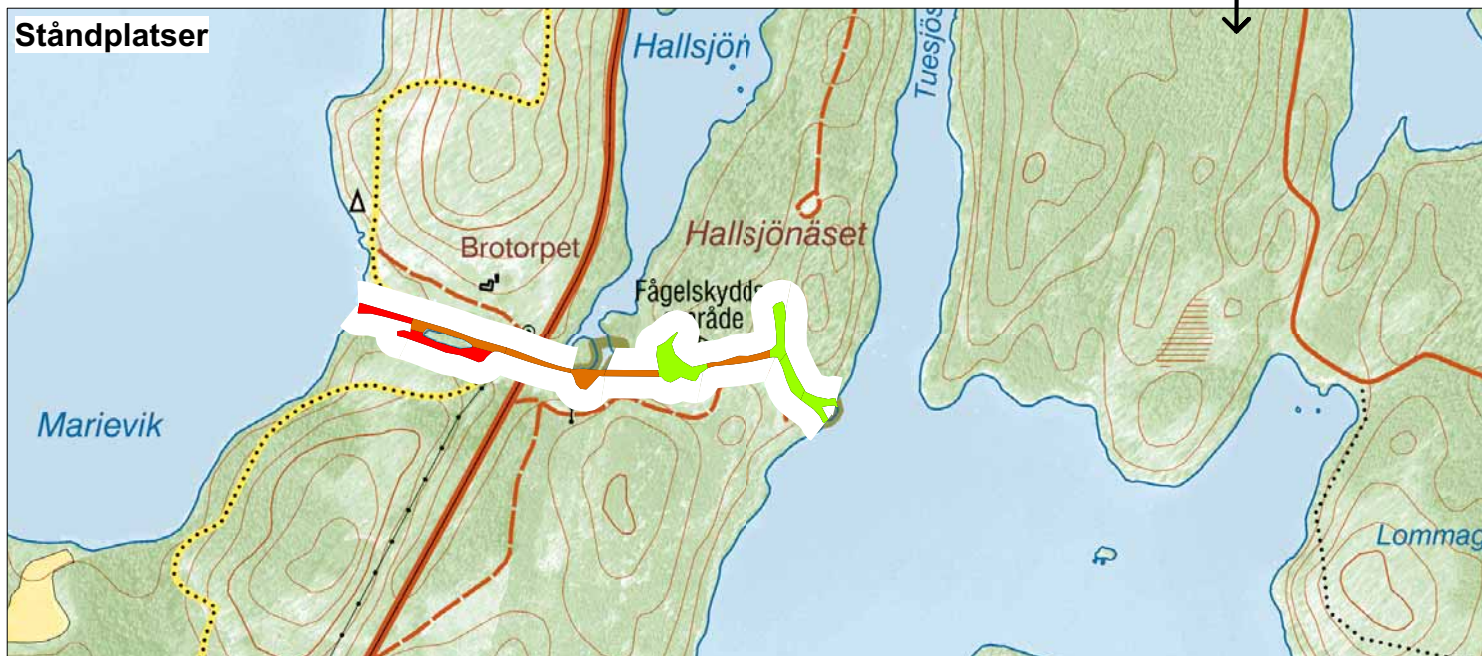
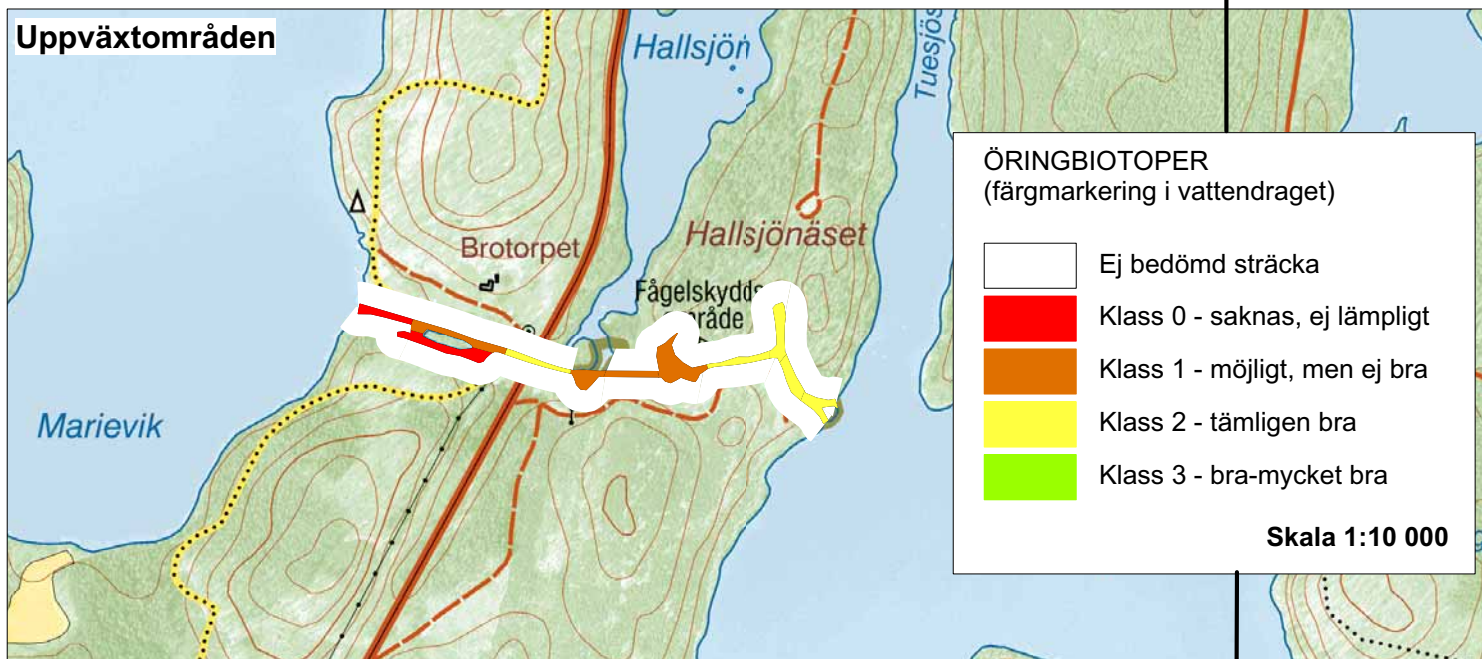
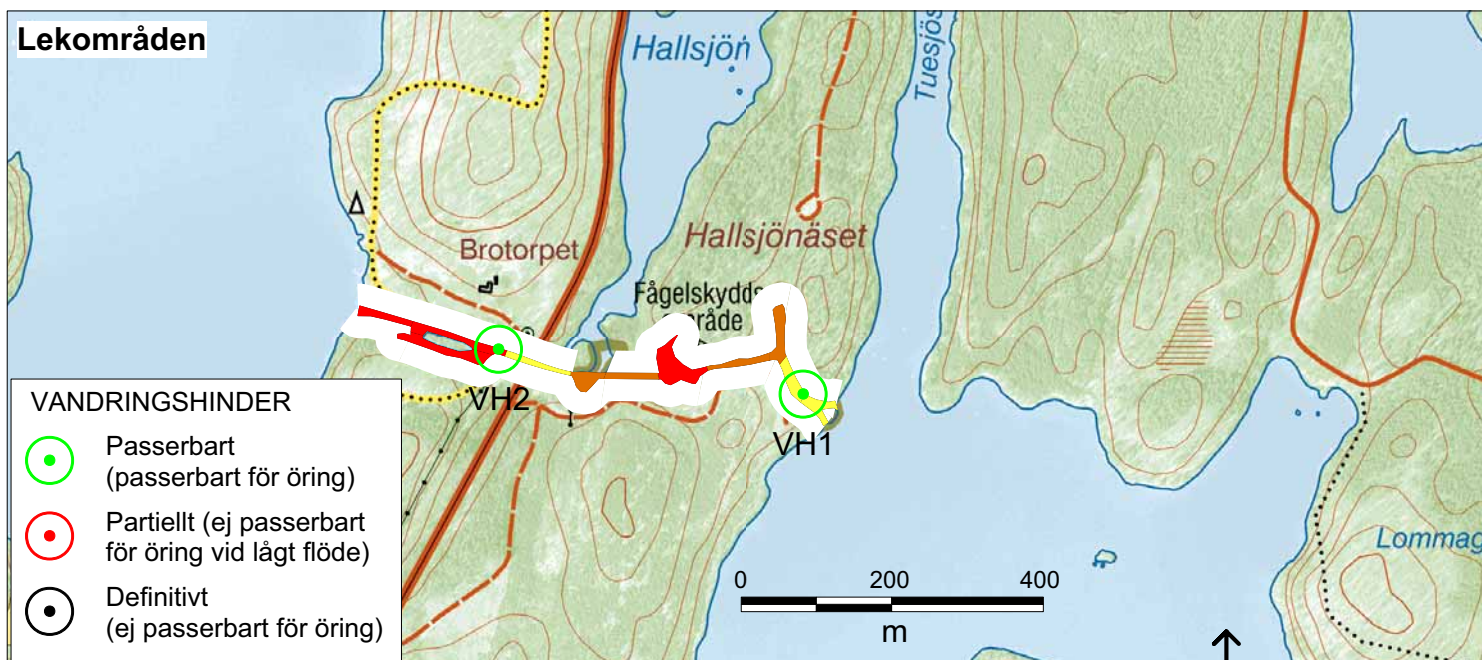
BILAGA 5: NYCKELBIOTOPER, DOMINERANDE BOTTENSUBSTRAT och SKUGGNING i Edre ström



BILAGA 6: NUMRERING enligt Protokoll A, DOMINERANDE VATTENHASTIGHET och RENSNING i Edre ström



BILAGA 7: ÖRINGBIOTOPER och VANDRINGSHINDER i Edre ström.



Edre ström i Kristianstads kommun biotopkarterades hösten 2006. Vattendraget som är en del av Skräbeåns vattensystem karterades från inloppet i Filkesjön fram till Immelns utlopp, en sammanlagd sträcka på ca 800 m. Biotopkartering används för att karakterisera, dokumentera och beskriva miljön i och i anslutning till ett vattendrag.

Karteringen visar att stora delar av Edre ström är kraftigt påverkad av mänsklig aktivitet i form av omfattande rensning och vandringshinder. Trots detta är lek- och uppväxtmöjligheter för öring tämligen bra i ån. I Edre ströms nedre del innan inflödet i Filkesjön finns livsmiljöer med speciellt höga naturvärden och nyckelbiotoper i form av kvillområden.

Denna rapport redovisar resultaten från biotopkarteringen samt ger förslag på åtgärder.